

סיכום לבגרות תנ"ך ממ"ד בראשית פרק מד' חמש יחידות

ערך: דודי זינגר

עלילת הגביע

א וַיֵּצֵא אֶת-אֲשֶׁר עַל-בֵּיתוֹ, לֵאמֹר, מִלֵּא אֶת-אֲמֹתַחַת הָאֲנָשִׁים אֲכַל, כַּאֲשֶׁר יוֹכְלוֹן שָׂאת; וְשִׁים כֶּסֶף-אִישׁ, בְּפִי אֲמֹתַחַתוֹ. ב וְאֶת-גְּבִיעֵי גְבִיעַ הַכֶּסֶף, תְּשִׁים בְּפִי אֲמֹתַחַת הַקֶּטָן, וְאֶת, כֶּסֶף שִׁבְרוֹ; וַיַּעַשׂ, כְּדַבַּר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר

הסבר:

יוסף מצווה לשים בשקים של האחים מזון ככל שהם יכולים לסחוב, ובנוסף לתת להם כסף, ולבנימין לשים בשק את גביע הכסף, כל זאת מבלי שהאחים ובנימין ידעו.

ג. הַבָּקָר, אֹר; וְהָאֲנָשִׁים שְׁלָחוּ, הִמָּה וְחִמְרֵיהֶם. ד. הֵם יֵצְאוּ אֶת-הָעִיר, לֹא הֶרְחִיקוּ, וַיּוֹסֵף אָמַר לְאֲשֶׁר עַל-בֵּיתוֹ, קוּם רְדֵף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים; וְהַשְׂגֹתֶם וְאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם, לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רְעָה תַּחַת טוֹבָה. ה. הֲלוֹא זֶה, אֲשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדָנִי בּוֹ, וְהוּא, נֶחֱשׂ יִנְחַשׂ בּוֹ; הֲרַעַתֶּם, אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם.

הסבר:

בבוקר יצאו האחים ממצרים בחזרה לכנען, ולפני שהספיקו להתרחק ציווה יוסף לרדוף אחריהם, לתפוס אותם ולהאשים את האחים שגמלו לו רעה תחת טובה, בכך שלקחו משליט מצרים את הגביע שממנו הוא שותה, וידוע שיש בכוחו של השליט לגלות מי לקח את הגביע ולדעת מה שעשיתם..

ו וַיִּשְׁגֹם; וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם, אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. ז. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו-- לָמָּה יְדַבֵּר אֲדָנִי, כְּדַבְּרֵים הָאֵלֶּה; חֲלִילָה, לַעֲבֹדֶיךָ, מַעֲשׂוֹת, כְּדַבֵּר הַזֶּה. ח. הֵן כֶּסֶף, אֲשֶׁר מִצְאָנוּ בְּפִי אֲמֹתַחַתֵּינוּ-- הֲשִׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ, מֵאֶרֶץ כְּנָעַן; וְאִיךָ, נִגְנֹב מִבַּיִת אֲדָנֶיךָ, כֶּסֶף, אוּ זָהָב. ט. אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶתוֹ מַעֲבָדֶיךָ, וְמֵת; וְגַם-אֲנַחְנוּ, נִהְיֶה לְאֲדָנִי לַעֲבָדִים

הסבר:

השליח מגיע אל האחים ומוסר להם את הדברים שיוסף אמר לו להגיד להם ומאשים אותם בגניבת הגביע, האחים עונים לו שהם לא לקחו את הגביע, ואין להם סיבה לגנוב מהשליט, כהוכחה לכך הם מזכירים לו שבפעם הקודמת שהם חזרו ממצרים, כאשר הם מצאו בשקים שלהם כסף שלא היה שייך להם, הם החזירו את הכסף, ממשיכים האחים ואומרים לשליח שאם הוא ימצא את הגביע אצל אחד האחים האח יומת והאחים יהיו עבדים.

י וַיֹּאמֶר, גַּם-עִתָּהּ כְּדַבְּרֵיכֶם כֹּן-הוּא: אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יְהִי-לִי עֶבֶד, וְאַתֶּם תִּהְיוּ נִקְיִים .

הסבר:

השליח מסכים עם הצעת האחים לבדיקה וחיפוש, אך בניגוד להצעתם שמי שימצא אצלו הגביע ימות והם יהיו לעבדים, אומר השליח שמי שימצא אצלו הגביע יהיה לעבד ושאר האחים יהיו נקיים.

יֵא וַיִּמְהָרוּ, וַיִּוְרְדוּ אִישׁ אֶת-אֲמֹתָתוֹ--אֶרְצָה; וַיִּפְתְּחוּ, אִישׁ אֲמֹתָתוֹ. יֵב וַיִּחַפֵּשׂ--בְּגָדוֹל הַחֵל, וּבִקְטָן כֶּלֶה; וַיִּמְצָא, הַגְּבִיעַ, בְּאֲמֹתָתוֹ, בְּנִימָן. יֵג וַיִּקְרְעוּ, שְׂמֹלֹתָם; וַיַּעֲמִס אִישׁ עַל-חֲמָרוֹ, וַיֵּשְׁבוּ הָעִירָה

הסבר:

האחים פותחים את השקים, השליח מתחיל לחפש מהשק של הגדול (ראובן) ומסיים בשק של הקטן (בנימין), והגביע נמצא אצל בנימין, האחים קורעים את הבגדים (סימן של אבלות וצער גדול) וחוזרים עם בנימין למצרים.

יֵד וַיָּבֵא יְהוּדָה וְאָחִיו בֵּיתָה יוֹסֵף, וְהוּא עוֹדֵנוּ שָׁם; וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו, אֶרְצָה. טו וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף, מָה-הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם; הֲלוֹא יָדַעְתֶּם, כִּי-נִחַשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמִנִּי

הסבר:

יהודה והאחים מגיעים לבית יוסף, ונופלים לפניו ומשתחוים, יוסף פונה לאחים ושואל אותם מדוע עשיתם כזה מעשה, הרי אתם יודעים שאדם כמוני יגלה כזה דבר.

טז וַיֹּאמֶר יְהוּדָה, מָה-נֹאמַר לְאֲדֹנָי, מָה-נִּדְבַר, וּמָה-נִּצְטָדֵק; הֲאֵלֹהִים, מִצָּא אֶת-עֹן עֲבָדֶיךָ--הֲנֵנוּ עֹבְדִים לְאֲדֹנָי, גַּם-אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר-נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ .

הסבר:

יהודה פונה ליוסף ואומר לו שאין הצדקה למעשה שכזה, בדבריו מציין יהודה שזה רצון האלוקים להעניש אותנו על שחטאנו (שוב אנחנו רואים את הבנת האחים שמדובר בעונש על מכירת יוסף), יהודה מציע ליוסף שכל האחים יהיו עבדים שלו.

יז ויאמר--חלילה לי, מעשות זאת; האיש אשר נמצא הגביע בידו, הוא יהיה-לי עבד, ואתם, עלו לשלום אל-אביכם.

הסבר:

יוסף מסרב ואומר שרק האיש שנמצא אצלו הגביע יישאר לעבד, ושאר האחים יוכלו לחזור לאביהם בשלום.

שאלה:

מה עומד מאחורי עלילת הגביע? מה הייתה המטרה של יוסף בעלילה זאת?

תשובה:

אברבנאל:

על כל הניסיון שעשה יוסף לאחיו בעלילת המרגלים, עוד נשאר ספק בלב, האם היה להם אהבה עם בנימין, או אם היו עדיין שונאים את בני רחל אמו. ולכן רצה להביא את בנימין בפרט בניסיון הגביע ולראות אם ישתדלו להצילו.

גם אחרי הניסיון שהעמיד יוסף את האחים, כאשר האשים אותם בריגול, והאחים עמדו בניסיון ונשארו מאוחדים, היה ספק אצל יוסף האם האחים חזרו בתשובה? ומה היחס שלהם כלפי בני רחל (שהאחים שנאו את יוסף שהיה הבן של רחל ואהוב הבנים אצל יעקב).

יוסף יצר מצב דומה לסיפור המכירה שבו חטאו האחים, וגרם לכך שבנימין יהפוך לעבד, בכדי לראות אם האחים יתאמצו לשחרר אותו, בניגוד למצב בו הם מכרו את יוסף לעבד מתוך רצון.

נאום יהודה הוכיח שהאחים חזרו בתשובה.

המשך פירוש אברבנאל (5 יחידות)

אבל חשב עם זה, אולי יחשבו אחיו שיהיה אמת שבנימין גנב את הגביע, כמו שרחל גנבה את התרפים לאביה, ואולי מפני זה יאמרו 'הנפש החוטאת היא תמות' ואל ידרשו בעדו, בכל כוחם, לא לשנאתם אותו, כי אם לבושתם מרוע המעשה. הנה מפני זה צווה יוסף להשיב עם הגביע כסף שברו וכן כספיהם של כולם, שבזה יכירו הם, שלא הייתה אשמת בנימין ורשעתו, כי אם עלילת האדון, ובידיעתם זו, אם יחמלו עליו וישתדלו להוציאו מעבדותו, יודע שהם אוהבים אותו ויהיו בעיני יוסף בעלי תשובה גמורים ויטיב עימם כמו שעשה.

הסבר : (לתלמידי 5 יחידות)

יוסף העמיד את האחים בניסיון ובחן האם הם יעמדו לצד בנימין, יחד עם זאת היה חשש שהם חשדו באמת שבנימין גנב את הגביע (כפי שרחל אימו גנבה את התרפים של אביה), ולכן דאג יוסף לשים כסף גם בשקים של האחים, אומנם השליח חפש את הגביע, אך האחים הבחינו שפתחו את השקים שלהם ששמו בהם כסף לא שלהם, וכך דאג יוסף שיבינו האחים שמישהו שם את הגביע בשק של בנימין, כפי ששמו אצלם את הכסף.

לימוד אברבנאל בדרך של שאלה תשובה : (תלמיד חמש יחידות)

שאלה :

מה הסיבה שיוסף ציווה לשים בשקים של האחים את הכסף שהם הביאו כדי לשלם על התבואה, הרי העלילה של יוסף הייתה מכוונת כלפי הגביע שגנב בנימין?

תשובה :

הכסף בשקים של האחים שמש עבור האחים סימן לכך שבנימין לא גנב את הגביע, וכפי שמישהו שם אצלם את הכסף, כך מישהו שם את הגביע בשק של בנימין, אם יוסף לא היה דואג שישמו כסף בשקים של האחים, היו האחים עלולים להאמין שבנימין גנב את הגביע, ובכך הניסיון לבחון אם חזרו בתשובה יכשל.

הערה :

יש לשים לב שהכתוב אינו מזכיר כל עימות בין האחים לבין בנימין (ואת הנקודה הזו, לפי האברבנאל (ובעל עקדת יצחק), ביקש לבחון יוסף.

הערה:

תהליך חזרה בתשובה – רמב"ם, הלכות תשובה פרק ב:

איזו היא תשובה גמורה- זה שבא לידו דבר שעבר בו, ואפשר בידו לעשות, ופירש ולא עשה מפני התשובה, לא מיראה ולא מכישלון כוח.

הסבר:

הרמב"ם מלמד אותנו שחזרה בתשובה מלאה נבחנת כאשר האדם מגיע לאותו המצב בו חטא בעבר, אך הפעם לא חוטא, מצב שנוצר בעקבות עלילת הגביע הוא מצב דומה לסיפור המכירה בו חטאו האחים, וכיון שעמדו במבחן ולא חטאו בבנימין, זו הוכחה ששבו בתשובה שלמה על חטא המכירה

ז וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו-- לָמָּה יִדְבֹר אֲדָנִי, כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה; חֲלִילָה, לְעַבְדֶּיךָ, מַעֲשׂוֹת, כְּדַבְּרֵי הַזֶּה. ח הֵן כֶּסֶף, אֲשֶׁר מִצָּאנוּ בְּפִי אִמְתְּחֹתֵינוּ-- הִשִּׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ, מֵאֶרֶץ כְּנָעַן; וְאֵיךְ, נִגְנֵב מִבַּיִת אֲדָנֶיךָ, כֶּסֶף, אוֹ זָהָב

רש"י:

זה אחד מעשרה קל וחומר האמורים בתורה.

הסבר:

האחים עונים לטענת השליח שהם גנבו את הגביע, במענה של "קל וחומר".

אם החזרנו ביוזמה שלנו כסף שנמצא ברשותנו, ברור שלא נגנוב חפצים מבית השליט.

הערה:

קל וחומר היא דרך ללימוד, המבוססת על ההיגיון, שבה משווים בין שני עניינים: אחד חמור ואחד קל, ישנם מספר מקומות בתורה בהם יש דוגמאות לקל וחומר, וזה אחד המקומות.

שאלה:

כיצד האחים מסבירים לעצמם את מה שקרה להם במצרים?

תשובה:

האחים הסבירו שכל מה שקורה להם מכוון מה', כעונש על שחטאו כאשר מכרו את יוסף. כפי שמופיע בפרק מ"ב ובפרקנו.

פרק מב:

(כא) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו אֲבֹל אֲשֶׁמִים אֲנַחְנוּ עַל אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְּנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמַעְנוּ עַל כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת:

(כח) וַיַּחְרְדוּ אִישׁ אֶל אָחִיו לֵאמֹר מֶה זֹאת עֲשֵׂה אֶ-לֵהִים לָנוּ:

פרק מ"ד

הָא-לֵהִים מִצָּא אֶת עֹן עֲבָדֶיךָ

וַיָּבֹא יְהוָה וְאָחִיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֵנוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי אֶרְצָה:

(טו) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מֶה הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי נַחֵשׁ יִנְחַשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כְּמִנִּי:

(טז) וַיֹּאמֶר יְהוָה מֶה נֹאמֵר לֵאדֹנִי מֶה נִדְבַר וּמֶה נִצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת עֹן עֲבָדֶיךָ הֲנֵנוּ עֲבָדִים לֵאדֹנִי גַם אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ:

(יז) וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִי מַעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא יְהִי לִי עֲבָד וְאַתֶּם עָלוּ לְשָׁלוֹם אֶל אֲבִיכֶם: פ

הערה:

נשים לב לתפנית בפסוקים, עד כה דיבר יוסף עם 'האנשים' ואילו כאן מתבררת מנהיגותו של יהודה:

הערה:

יהודה מצדיק עליו את הדין: " ... מֶה נֹאמֵר לֵאדֹנִי מֶה נִדְבַר וּמֶה נִצְטָדֵק הָאֱלֹהִים מִצָּא אֶת עֹן עֲבָדֶיךָ."

הערה:

יהודה מציע שכל האחים, כולל בנימין, יהיו עבדים ליוסף, ההיגיון בהצעתו היא שהם בטוחים שבנימין לא גנב את הגביע והסיבה האמיתית שהשליט מעליל עליהם את גניבת הגביע היא עונש מה' על חטא מכירת יוסף, ולכן כולם צרכים להיענש.

הערה:

האחים בתחילה מציעים שאם ימצא הגנב הוא ימות והם כולם יהיו עבדים.

השליח שרדף אחרי האחים מציע שרק בנימין יישאר עבד במצרים והאחים כולם יחזרו לכנען.

יהודה מציע לשליט (ליוסף) שכל האחים יישארו עבדים במצרים.

יהודה לאחר הניאום שלו בפני שליט מצרים (יוסף), מציע שרק מי שימצא הגביע אצלו יישאר כעבד במצרים וכל האחים יחזרו אל יעקב.

נאום יהודה בפני השליט (יוסף)

יח ויגש אליו יהודה, ויאמר בי אדני, ידבר-נא עבדך דבר באזני אדני, ואל-יחר אפך בעבדך: כי כמוך, כפרעה. יט אדני שאל, את-עבדיו לאמר: היש-לכם אב, או-אח. כ ונאמר, אל-אדני, יש-לנו אב זקן, וילד זקנים קטן; ואחיו מת, ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו. כא ותאמר, אל-עבדך, הורדהו, אלי; ואשימה עיני, עליו. כב ונאמר, אל-אדני, לא-יוכל הנער, לעזב את-אביו: ועזב את-אביו, ומת. כג ותאמר, אל-עבדך, אם-לא ירד אחיכם הקטן, אתכם--לא תספון, לראות פני. כד ויהי פי עלינו, אל-עבדך אבי; ונגד-לו--את, דברי אדני. כה ויאמר, אבינו: שבו, שברו-לנו מעט-אכל. כו ונאמר, לא נוכל לרדת: אם-יש אחינו הקטן אתנו, וירדנו--כי-לא נוכל לראות פני האיש, ואחינו הקטן איננו אתנו. כז ויאמר עבדך אבי, אלינו: אתם ידעתם, פי שנים ילדה-לי אשתי. כח ויצא האחד, מאתי, ואמר, אך טרף טרף; ולא ראיתיו, עד-הנה. כט ולקחתם גם-את-זה מעם פני, וקרהו אסון--והורדתם את-שיבתי ברעה, שאלה. ל ועתה, כבאי אל-עבדך אבי, והנער, איננו אתנו; ונפשו, קשורה בנפשו. לא והיה, כראותו כי-אין הנער--ומת; והורידו עבדך את-שיבת עבדך אבינו, בגון--שאלה. לב כי עבדך ערב את-הנער, מעם אבי לאמר: אם-לא אביאנו אליך, וחטאתי לאבי כל-הימים. לג ועתה, ישב-נא עבדך תחת הנער--עבד, לאדני; והנער, יעל עם-אחיו. לד כי-איך אעלה אל-אבי, והנער איננו אתי: פן אראה ברע, אשר ימצא את-אבי.

הערה:

בנאום יש שימוש רב במילים היוצרות אווירה של **כבוד וחנופה** (13 פעמים לשון עבד, 7 פעמים לשון אדוני, (מילים אלו מחדדות את ההירארכיה הברורה שבין האדון המצרי .

יהודה אפילו משווה בין צפנת פענח לבין פרעה: "כי כמוך כפרעה"

הערה:

בנאום יהודה יש כינוי משפחה רבים, המנסים לעורר את הרחמים ואת הרגש המשפחתי של השליט המצרי 14. פעמים לשון אב, 7 פעמים נער, 6 פעמים אח, פעם אחת ילד, ו-4 פעמים כינוי "קטן" בנוגע לאח ולילד.

הערה: (בראשית רבה פרשת וירא פרשה מט):

חז"ל לומדים מהמילה "ויגש" מהשורש נג"ש שהייתה ליהודה גם מגמה של תקיפה ולא רק של פיוס ותחנונים, הדבר נלמד מפסוקים שונים בתורה בהם נעשה שימוש בשורש נג"ש גם לעניין מלחמה.

ר' יהודה אומר: הגשה למלחמה 'ויגש יואב והעם אשר עמו לפני ארם למלחמה' (דב"א יט).

ר' נחמיה אמר הגשה לפיוס מד"א[כמו שנאמר]'ויגשו בני יהודה אל יהושע' (יהושע יד).

רבנן אמרי הגשה לתפלה, המד"א 'ויהי כעלות המנחה ויגש אליהו הנביא ויאמר ה' אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל וגו'(מלכים א יח).

ר"א פשט לה אם למלחמה אני בא, אם לפיוס אני בא, אם לתפלה אני בא.

בדרך זו מפרש רש"י את תחילת פסוק י"ח :

רש"י :

ויגש אליו וגו'. דבר באזני אדני - יכנסו דברי באזניך :
ואל יחר אפך- מכאן אתה למד שדבר אליו קשות :

שאלה :

כיצד מוכיח רש"י מן הכתובים שיהודה דיבר קשות אל יוסף?

תשובה :

רש"י לומד מהמילה "וידבר" שיהודה דבר בלשון חריפה , בניגוד למילה "ויאמר".

רש"י לומד זאת מהפסוקים :

שמות פרק לב פסוק ז : (ז) וידבר - לשון קושי הוא,

כמו בראשית מב ז' וידבר אתם קשות

בנוסף רש"י לומד מכך שיהודה מבקש מיוסף " ואל יחר אפך" , כנראה שיש ליוסף על מה לכעוס על יהודה , ומכאן לומד רש"י שיהודה דבר באופן קשה אל יוסף.

לסיכום :

ניתן ללמוד שיוסף דבר קשות אל יהודה מהמילים הבאות :

ויגש : המשמשת כהליכה למלחמה " **ויגש יואב והעם אשר עמו לפני ארם למלחמה'**

(דב"א יט).

וידבר : משמשת כאמירה תקיפה בניגוד למילה "ויאמר".

ואל יחר אפך- מתוך הבקשה של יהודה שיוסף לא יכעס , ניתן להבין שהייתה ליוסף סיבה לכעוס.

תוכן הניאום:

אפשרות א' לחלוקה:

א. פסוקים יט-כג: חזרה על דברים הידועים ליוסף:

יח ויגש אליו יהודה, ויאמר בי **אדני**, ידבר-נא **עבדך** דבר באזני **אדני**, ואל-יחר אפך **בעבדך**: כי כמוד, כפרעה. יט **אדני** שאל, את-**עבדיו** לאמר: היש-לכם **אב**, או-**אח**. כ ונאמר, אל-**אדני**, יש-לנו **אב זקן**, וילד **זקנים קטן**; ואחיו **מת**, ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו. כא ותאמר, אל-**עבדך**, הורדהו, אלי; ואשימה עיני, עליו. כב ונאמר, אל-**אדני**, לא-יוכל הנער, לעזב את-**אביו**: ועזב את-**אביו**, ומת. כג ותאמר, אל-**עבדך**, אם-לא ירד אחיכם הקטן, אתכם--לא תספון, לראות פני

ב. פסוקים כד-לב: סיפור הדברים שהתרחשו בבית יעקב, ואינם ידועים ליוסף:

כב ונאמר, אל-**אדני**, לא-יוכל הנער, לעזב את-**אביו**: ועזב את-**אביו**, ומת. כג ותאמר, אל-**עבדך**, אם-לא ירד אחיכם הקטן, אתכם--לא תספון, לראות פני. כד ויהי כי עלינו, אל-**עבדך אבי**; ונגד-לו--את, דברי **אדני**. כה ויאמר, **אביו**: שבו, שברו-לנו מעט-אכל. כו ונאמר, לא נוכל לרדת: אם-יש אחינו הקטן אתנו, וירדנו--כי-לא נוכל לראות פני האיש, ואחינו הקטן איננו אתנו. כז ויאמר **עבדך אבי**, אלינו: אתם ידעתם, כי שנים ילדה-לי אשתי. כח ויצא האחד, מאתי, ואמר, אך טרף טרף; ולא ראיתיו, עד-הנה. כט ולקחתם גם-את-זה מעם פני, וקרהו אסון--והורדתם את-שיבתי ברעה, שאלה. ל ועתה, כבאי אל-**עבדך אבי**, והנער, איננו אתנו; ונפשו, קשורה בנפשו. לא והיה, כראותו כי-אין הנער--ומת; והורידו **עבדך** את-שיבת **עבדך אביו**, ביגון--שאלה. לב פי **עבדך** ערב את-הנער, מעם **אבי** לאמר: אם-לא אביאנו אליך, וחטאתי ל**אבי** כל-הימים

ג. פסוקים לג-לד: הצעתו של יהודה לקבל את עונשו של בנימין:

לג ועתה, ישב-נא **עבדך** תחת הנער--**עבד**, ל**אדני**; והנער, יעל עם-אחיו. לד כי-איך אעלה אל-**אבי**, והנער איננו אתי: פן אראה ברע, אשר ימצא את-**אבי**.

הערה:

נחמה ליבוביץ טוענת שאין סיבה ליהודה להזכיר ליוסף את הידוע לו, ולפי החלוקה באפשרות א', החלק הראשון לכאורה מיותר, ולכן מציע נחמה אפשרות אחרת לחלוקה.

א. פסוקים יט- כט: אירועי העבר – בטענת החף מפשע הרוצה לומר שנטמנו לו פחים, נשים לב שהדברים נאמרים ע"י יהודה ברמיזה כלפי יוסף שמואשם ע"י יהודה בהתעללות באחים.

יט **אֲדֹנָי** שָׁאֵל, אֶת-**עֲבָדָיו** לֵאמֹר: הֲיֵשׁ-לְכֶם **אֵב, או-**
אָח. כ וְנֹאמֶר, אֶל-**אֲדֹנָי**, יֵשׁ-לָנוּ **אֵב זָקֵן, וְיֵלֵד זָקֵנִים קְטָן; וְאָחִיו**
 מֵת, וַיֹּתֵר הוּא לְבָדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶהְיֶה. כא וְתֹאמְרָה, אֶל-**עֲבָדָיךָ,**
 הַיְנָעֵר, לְעֹזֵב אֶת-**אָבִיו:** וְעֹזֵב אֶת-**אָבִיו,** וְמֵת. כג וְתֹאמְרָה, אֶל-**עֲבָדָיךָ,**
 אִם-לֹא יֵרֵד **אֲחִיכֶם הַקָּטָן,** אֲתַכֶּם--לֹא תִסְפּוּן, לְרֹאוֹת פָּנָי. כד וַיְהִי
 כִּי עָלִינוּ, אֶל-**עֲבָדָיךָ אָבִי;** וַנִּגַּד-לוֹ--אֵת, דְּבַר **אֲדֹנָי**. כה וַיֹּאמְרוּ,
אָבִינוּ: שָׁבוּ, שָׁבוּ-לָנוּ מֵעֵט-אֶכֶל. כו וְנֹאמְרוּ, לֹא נוּכַל לְרַדֹּת: אִם-
 יֵשׁ **אָחִינוּ הַקָּטָן** אִתָּנוּ, וַיִּרְדְּנוּ--כִּי-לֹא נוּכַל לְרֹאוֹת פָּנָי הָאִישׁ,
וְאָחִינוּ הַקָּטָן אֵינָנוּ אִתָּנוּ. כז וַיֹּאמְרוּ **עֲבָדָיךָ אָבִי,** אֲלֵינוּ: אֲתֵם
 יִדְעֵתֶם, כִּי שָׁנִים יִלְדָה-לִּי אִשְׁתִּי. כח וַיֵּצֵא הָאֶחָד, מֵאֲתֵי, וַאֲמַר, אֶדְּ
 טָרֶף טָרֶף; וְלֹא רֵאִיתִיו, עַד-הַנֶּה. כט וּלְקַחְתֶּם גַּם-אֶת-זֶה מֵעַם
 פָּנָי, וְקָרְהוּ אֶסוּן--וְהוֹרְדְתֶם אֶת-שִׁיבְתִי בְרָעָה, שְׂאֵלָה.

ב. פסוקים ל-לב: העתיד, מה יקרה אם בנימין לא יחזור לאביו:

ל וְעַתָּה, כְּבָאִי אֶל-**עֲבָדָיךָ אָבִי, וְהַנָּעֵר,** אֵינָנוּ אִתָּנוּ; וְנִפְשׁוּ, קְשׁוּרָה
 בְּנִפְשׁוֹ. לא וְהָיָה, כְּרֹאוֹתוֹ כִּי-אֵין **הַנָּעֵר--**וְמֵת; וְהוֹרִידוּ **עֲבָדָיךָ** אֶת-
 שִׁיבַת **עֲבָדָיךָ אָבִינוּ,** בְּיָגוֹן--שְׂאֵלָה. לב כִּי **עֲבָדָיךָ** עָרַב אֶת-הַנָּעֵר,
 מֵעַם **אָבִי** לֵאמֹר: אִם-לֹא אָבִיאָנוּ אֵלֶיךָ, וְחִטָּאתִי לְאָבִי כָל-הַיָּמִים

ג. פסוקים לג-לד: הצעת יהודה לקבל את עונשו של בנימין

לג וְעַתָּה, יִשָּׁב-נָא **עֲבָדָיךָ** תַּחַת הַנָּעֵר--**עֲבָד, לֵאדֹנָי;** וְהַנָּעֵר, יַעַל
 עִם-אָחִיו. לד כִּי-אֵיךְ אֶעְלֶה אֶל-**אָבִי, וְהַנָּעֵר** אֵינָנוּ אִתִּי: פֶּן אֶרְאֶה
 בְּרָע, אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת-**אָבִי.**

הערה:

בשתי החלוקות מילת המעבר היא "ועתה"
דבריו של יהודה מטרם לגרום לשליט המצרי לוותר על בנימין ולשלוח אותו
בחזרה עם האחים לכנען.

הערה:

בפסוקים יט-כט יהודה מתאר ליוסף השתלשלות העניינים מאז שהם הגיעו למצרים
, הוא משמיט בדבריו פרטים :

- א. מאסר שמעון.
- ב. מאסר האחים במשך שלושה ימים ושיחוררם.
- ג. האשמת האחים בריגול.
- ד. החזרת הכסף לשקים של האחים.

הסיבה לכך שיהודה משמיט את העובדות הנ"ל היא מטרת הניאום הייתה לרכז את
יוסף שיסכים לשחרר את בנימין , ודברים אלו עלולים לגרום לכעס אצל יוסף.